

Arī Jaunzēlandes un Austrālijas mežrūpnieki cieš konflikta ar Irānu dēļ

Avoti: Austrālijas un Jaunzēlandes informācijas vietnes

Jaunzēlandes mežsaimniecība saskaras ar dubultu triecienu — dīzeļdegvielas cenas pieaugušas pat par 80 %, transporta izmaksas, - par 36 %. Konflikts ar Irānu īpaši apgrūtina Jaunzēlandes 42 000 darbinieku lielo mežizstrādes sektoru. Negatīvā ietekme jūtama gan transportā, gan ostās. Nozares uzņēmumi brīdina par darbības pārtraukšanu.

Jaunzēlandes mežizstrādes uzņēmumi ir tādā nokļuvuši krīzē, kas liecina par to biznesa izdzīvošanas problēmām. ASV un Izraēlas strauji eskalējošais konflikts ar Irānu ir izraisījis strauju dīzeļdegvielas cenu kāpumu. Jaunzēlandes un Austrālijas reģioni, kas ir atkarīgi no kokmateriālu eksporta, saskaras pat ar uzņēmējdarbības pārtraukšanas draudiem, ja vien degvielas cenas nesamazināsies. To apstiprina arī jaunzēlandiešu *Forest Management Group* direktors Glens Moirs, kurš paziņoja, ka nozare ir nonākusi “perfektā vētrā”, ko rada pieaugošās degvielas un kravu pārvadājumu izmaksas. Vēl pirms trim nedēļām šis gads izskatījās kā pozitīva izrāviena gads meža nozarei.

Šobrīd dīzeļdegviela Jaunzēlandē tiek tirgota par 2,34 NZD par litru, - tas ir 1,16 EUR līdz pat 3,32 NZD, - tātad, pārrēķinot pēc kursa - 1,65 EUR. Kā norāda Jaunzēlandes Uzņēmējdarbības, inovāciju un nodarbinātības ministrija, tas ir par vismaz vienu Jaunzēlandes dolāru vairāk nekā pirms konflikta sākuma un par 90 procentiem vairāk nekā pirms mēneša. Savukārt dažās Oklendā degvielas uzpildes stacijās dīzeļdegviela šobrīd ir kļuvusi dārgāka par E91 benzīnu. Cenas degvielai Jaunzēlandē un Austrālijā kāpj nepārtraukti. Austrālijā 29.martā dīzeļdegvielai cenas bija 2,84 AUD līdz pat 3,20 AUD. Eiro izteiksmē tas ir aptuveni 1,75 līdz 1,88 EUR par litru.

Mežizstrādes sektoram, kas patērē apmēram 12 litrus dīzeļdegvielas, lai izstrādātu un pievestu pie ceļa vienu kubikmetru apaļkoksnis, šī cenu kāpuma tendence nav tikai

teorētiska. Izmaksas mežizstrādes uzņēmumos jau tagad ir palielinājušās par 25 procentiem.

Forest Management Group direktors Glens Moirs norādīja, ka vislielāko slogu izjūt izmaksu ziņā “dārgākie meži”, - tie, kas atrodas tālāk no ostas un kur reljefs ir sarežģītāks. “Es redzu, ka, ja šī tendence turpināsies, mums būs jāsaskaras ar īpašu spriedzi mežos, kuros jau tā ir augstākas izmaksas, - vienkārši, lai tas būtu ekonomiski izdevīgi. Mūsu nozare to nevarēs izturēt.”

Jāuzsver, ka situācija saasinās laikā, kad, līdz ar degvielas cenu kāpumu, strauji pieaugušas arī pārvadājumu cenas uz Ķīnu. Izmaksas pieaugušas no aptuveni 33 ASV dolāriem par kubikmetru marta piegādēm līdz aptuveni 45 ASV dolāriem plānotajām piegādēm aprīļa sākumā. Tas ir 36 procentu lēciens četru nedēļu laikā. Visvairāk šī situācija skar reģionus, kuru ekonomiskā labklājība ir atkarīga no eksporta apjomiem, īpaši Jaunzēlandes Dienvidkenterberiju un Ziemeļu salas rietumkrastu.

Piemēram, Austrālijas Jaundienvidvelsā mežrūpnieki šo trīs nedēļu laikā tērēja papildu 200 000 dolāru degvielas izmaksās vien, jo dīzeļdegvielas cena Austrālijā ir pieaugusi par vairāk nekā dolāru par litru un Austrālijas Kravas autotransporta asociācija brīdina par iespējamu finansiāli postošu triecienu nozarei jau dažu tuvāko nedēļu laikā, ja situācija degvielas tirgū nemainīsies.

Turpinās sarunas ar Jaunzēlandes un Austrālijas meža īpašniekiem un citiem piegādes ķēdes dalībniekiem, lai rastu īstermiņa risinājumu. “Viss apgriezās kājām gaisā pirms trim nedēļām, un tagad mums ir sarežģījumi,” nozares eksperti uzsver, pirms konflikts saasinājās, 2026. gads izskatījās ļoti perspektīvs gan Jaunzēlandē, gan Austrālijā eksporta cenām pieaugot un iekšzemes pieprasījumam palielinoties. Situācija, diemžēl, strauji mainījās sākoties aktīvai karadarbībai Persijas līcī un Tuvajos Austrumos.